

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand-22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 480 Lel.

Fél évre 240 Lel.

Negyed évre 108 Lel.

Havonta 86 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Boldogország.

A legutóbbi időben két aradi polgár is hazaérkezett Párisból Aradra. Az újságírók és azok, akik ennek a két urnak a környezetéhez tartoznak, ámulva hallgatták azokat a csodálatos és majdnem hihetetlennek látszó referádákat, amelyek a franciaországi viszonyokról beszélnek. Európa egyik legboldogabb országa ma Franciaország, ahol a békebeli áraknak csak háromszorosát fizetik, szemben Közép-Európa gazdaságilag lefört államaival. A bulvárokon nem lehet látni rosszul öltözött férfit vagy asszonyt, 300 frankért a legelső uri divatszalonban ruhát lehet rendelni és három frankért olyan ebédet kaphat, amelyet itt 100 vagy 120 leiből sem igen lehet kifizetni.

Franciaország győztes állam. Az a politika, amely Clemenceau-t át Poincaréig ivel, nem is teremthetett más gazdasági viszonyokat, nem is alkothatott más levegőjű köztársasági életet, mint amilyent ott kint látnak a kelet-európaiak. Attól a mondatától kezdve, amely 1914. július 28-án végigdörgött a francia bulvárokon, s amelyet nép-

ség, katonaság és a legelőkelőbb írók és művészek hangoztattak: „A Berlin”, egészen addig a mondatig, amellyel a francia szenátusban becikkelyezték a versaillesi békét: Franciaország utolsó tiszteletének története a sovinizmus fellángolásának iskolapéldája. Mondják, hogy a sovinizmus reakció, s hogy a társadalomtudomány törvényei szerint modern állam polgára csak az lehet, aki a kozmopolita fogalmához közel áll. Am hol tartana ma Franciaország és ki tudja, nem köztársaságba adott gyenge valután börtöznének-e a francia polgárok, ha nem fűtötte volna minden egyesét ennek a köztársaságnak az a fajszereget, a mely minden állam talpköve, és alapja.

A francia valuta gyengébb, mint a svájci frank és mégis úgy mondják a Párisból hazatértek, az élet jóval olcsóbb odakint, mint Svájcban. Alig hihették a franciák, hogy amikor gróf Zeppelin tromba levegőgályái kószáltak Páris fölött, s amikor a negyvenkettesek az Eiffel-tornyot vették célba, hogy lesz még idő, amikor 300 frankért ruhát vehet, a köztársaság polgára és 60 frankért bútor-

zott szobát bérelhet a Saint-Genève külvárosában. És kétségtelen, hogy az a Franciaország, a mely a köztudatban Európa delkadens pólusát jelentette, az az ország, amelyről a fáradtságot, a gerinctelenséget és a vérbajt kiirtotték világgá, már a háboru előtt, de a háboru alatt is, levégült, pedig az után: az erőnek, a rátermettségnek, az energiának és az élnitűdésnek olyan bizonyítékait nyújtotta, amely előtt meghajolt Anglia és meghajolt Kelet-európa is. A „gall esprit”, amely kedvenc rekvizituma a Párisról csevegő íróknak, gall erőbe ment át és levonva azokat az előnyöket, amik a háboru biztosított Franciaország számára, akkor is csodálatosan produktív gazdasági és politikai eredményeket szögezhetünk le.

A román állam lassankint megadja azokat a lehetőségeket a magyar népkisebbségnek, amelyeknek az alapján politikai jogokat és legteljesebb szabadságukat elérhetik. Ha a népkisebbségi öntudatot módszeresen és politikai előrelátással fejlesztik a legfelsőbb helyről, naggyá teszik a nemzetiségeket és a nemzetiségek ereje párosulva a szupremácia erejével nagy-

gyá teszi az államot. A népkisebbségek sovén öntudata sohasem lehet ártalmas magára az államgépizetre nézve és azok a párisi referádák, amiket a legutóbbi időben hallottunk, csak megerősítik bennünk a faj szeretetének tanulságait. A francia köztársaság régi jelszava a „Fraternité, Égalité, Liberté” ma is divatban van és ha az idegen Párisba megérkezik, tizenöt napig nem kell jelentkeznie, az első jelentkezés pedig korlátlan tartózkodást biztosít. Ahol ilyen szabadság van, ahol ennyire megadják a lehetőségét az egyén korlátlan boldogulásának, ahol nemzetiségre való tekintet nélkül ennyi lehetősége van egy alapos egzisztencia megteremtésének, ott természetesen kell bekövetkezni azoknak a gazdasági előnyöknek, amelyek ma Franciaország belső életét jellemzik.

S nekünk romániai magyaroknak, mégis csak az lenne a legelső kívánságunk, hogy ezen a területen is megvalósuljon a „Fraternité, Égalité, Liberté” jelszava. Képeletünkben már mi is Kelet-európa boldog országát látjuk Romániában.

Régi aradi asztaltársaságok.

(A hólyagok, a puhányok és a szamarak kompániája. — A pátriárka asztala. — A goromba Pohl Károly esetei.)

Hol vannak a régi aradi asztaltársaságok? Asztalostul, társaságostul együtt beleyeszték abba a multba, amelynek elsárgult lapjait kutatgatva megelevenedik előttünk az egész régi Arad. — A nyolcvanas évek változatos politikai viszonyai megmagyarázzák ezeknek az asztaltársaságoknak az alakulását. Nagy Kálmán a 48-as és függetlenségi párt lelkes hívének elnöklete alatt először a Kossuth-asztaltársaság alakul meg később a Rákóczi-asztaltársaság Schwarz Pál elnöklete alatt, a burháboru lezajlásakor a Bur-féle asztaltársaság dr. Dáni József prei-deálása mellett és amikor a bálványtdöntő Barabás Béla megbuktatja saját fészkeben az öreg sást, Tisza Kálmánt, akkor nyomban megalakult a Barabás-féle asztaltársaság.

A komoly címek között humorosokra is akadunk. Például a „Hólyagsztaltársaság”-ra, amelybe a

város legkiválóbb sportemberei tömörültek. Várady Kálmán táblalábíró volt az elnök. (Egy személyben szállítója a ménesi vörös boroknak.) Ebben a szállításban erős konkurrens volt Várady-nak a mindig magyszerien lelkesedni tudó, bohémlelkű Nikolics Döme. A társaság tagjai közé csak azokat vették be, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolták jogosultságukat a puhány elnevezésre. Ennél pikánsabb intézménye nem volt az aradi társaságnak. A sorozatban nem utolsó a „Szamárasztaltársaság” sem, amelynek a tagjai nyertéssel vagy lá-val üdvözölték egymást. Népes és nagyszerű asztaltársaság volt még a Nagy Lajos vendéglős kompániája, akinek a legfőbb törekvése az volt, hogy szolid polgári haszon mellett a legnagyobb ellátásban részesítse ennek az asztaltársaságnak tagjait. Tagjai: Vajda István ügyvéd, Varjassy Lajos tanácsos, Nikolics Döme ügyvéd, Glück Károly mészáros, Csiky Károly tanácsos, Szokoll és Földes gyógyszerészek, Kocsis és Tabakovics építészek, Sztankovics Miklós államvasuti igazgató, Avarffy Géza birtokos és sokan

mások voltak. Nikolics Döme és Vajda István versenyeztek az elnökségért, azonban az elnöki szék különféle furfangok, felebbeszések és fondorlatok miatt betöltetlen maradt.

A Pohl Károly éttermében volt az Ormos Péter-féle „Dzsentry-társaság”, Ormos alispán elnöklete alatt, amelynek kiemelkedő tagjai Köller János táblalábíró, gróf Königsberg Fidé, Konopy Kálmán, Takácsy Sándor és Dávid László földbirtokosok, Hideg Kálmán tanár és Bittó Károly levéltáros voltak. Pohl Károly goromba embernek számított, de a gorombaságát az asztaltársaság kénytelen-kelletlen eltűrte. Egyszer például Ormos Péter panaszkodott, — (aki akkor már kilencven éves volt) — és teljesen fogatlan, hogy a marhasült kemény. Pohl erre mérgesen felelt:

— Én adok hizott marhahúst a nagyságos urnak, de jó fogat azt nem tudok adni!

Máskor meg Babó István azzal a hirrel állt elő, hogy egy mérnök olyan készüléket talált föl, amelylyel vizet hegyre lehet fölvezetni. Bittó Károly, a groteszk levél-

táros, erre, mint aki mindenről jól van informálva, ezt jegyezte meg: — Föl, föl, de csak serpentinutakon!

Mégis a legnépszerűbb az aradi asztaltársaságok között a Simay-asztaltársaság volt. Ebben a kompániába mindenki beletartozott, aki akkoriban Aradváros életében jelentős szerepet játszott. A különféle főfogású és gondolkodásu emberek a legteljesebb harmóniában fértek össze Simay érája alatt. — Egyetlenegy eset volt, amikor valami differencia támadt. Tiszti Lajos egyik farcájában a társaság egyik tagját kikarrikírozta. Az öreg pátriárka, Simay hiába igyekezett kibékíteni a feleket, a cikkéből párbaj lett, de szerencsére Tiszti pisztolya csütörtököt mondott és az ellenfél sem sült el. A társaság a Fehér Kereszt kávéházban találkozott, a híres, goromba Pohl vendéglőjében. Egyszer Kocsis Lajos abban a pillanathat fotografálta le Pohl Károlyt, amint egyik pincérét pofonverte. A pincér beperelte a gazdáját, Pohl a tárgyaláson tagadott. Kocsis Lajos a tárgyaló bíróság előtt kivette a fotografiát és bebizonyi-

A zsidók okuljanak.

(Huszár, Károly beszéde a gyűlölet ellen.)

Sátorajuhelyről táviratozzák: Görgey képviselő beszámolóján Nagy Emil igazságügyminiszter beszéde után Huszár Károly beszélt. A tisztességes zsidó ne haragudjék, mondotta, amikor az ország megrontásában bűnösök ki-seprűzése folyik. Az emberek a szerint különböztethetők meg, hogy tisztességesek-e vagy sem? A haza ellen vétő, akár zsidó, akár nem az, egyformán bűnös. Szakítani kell egyrészt a moszkvai öröklettel, másrészt az elfogult gyűlölködéssel. Ezer éve keresztény ország Magyarország és többé proletár-diktatúrát nem tűr meg. A zsidók pedig okuljanak a multak tanulságain, tisztességes munkával és szorgalommal kapcsolódjanak bele a nemzeti életbe és munkába, ahol a keresztények verejtékeznek.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés alkalmánál a héten befejezi az indemnitás vitáját. — Erre a tisztviselői létszám redukcióról szóló javaslat és néhány kisebb javaslat következik, azután augusztusban és szeptemberben szünet lesz. Az elhunyt Uselty Ferenc budapesti mandátumát a listán következő Petrovitz Gyula keresztény-egység pártbeli kapja meg. Cegléden július 29-én lesz a

hogya a pofon fényleg megfőrtént. Pohl 100 forint pénzbírságot fizetett.

Patriárkaválasztás minden esztendőben, szilveszter éjjelén, december 31-én volt. A legtöbb szavazatot két évtizeden át egyformán mindig Tarjányi kapta, aki azonban öreg korára való hívatkozással mindig Simay javára mondott le. Ennek a kedélyes társaságnak még mindig élő tagjai ne vegyék rossz néven a krónikáiról, ha neveiket ide jegyzem: Kocsis, Kristyórány János, Maresch Gyula, Révész Nándor, Ring Lajos, Ring Géza, Lukácsy Miklós, Krispin József, Vincze Miklós és Domokos Lajos. Ujságírók: Tiszti Lajos és Edvi Illés László. Az asztalhoz tartoztak még Beles János, Tarjányi, Avarffy, Csiky, Berkó, Zikó, Virág Lajos, Nachinébel Ödön, Institorisz Kálmán, Odry Lehel, dr. Barabás Béla és Atzél Péter is. Az illusztris asztaltársaság Simay István halálával megszűnt, egy-egy töredéke feltűnt a Központi kávéházban, de aztán az is kiveszett.

Ma talán csak a „Mammuth”, meg a „Csürdüngölő” asztaltársaságok virágnak Aradon. De ezekről máskor, annál is inkább, mert a „Csürdüngölő” nyári szabadságon van.

Fekete Tivadar.

választás. A jelöltek Pálffy Dániel egységspárti, Dinich Vidor pártönkivüli, Föthy Vilmos függetlenségi és Lenával István az Ébredő Magyarok Egyesületének programjával.

Tüzoltó-verseny

a megyében.

(Nagyszabású ünnepség Borosjenőn.)

Ineu (Borosjenői) tudósítónk jelenti: Nagyszabású ünnepség színhelye volt vasárnap Borosjenő, ahol az aradmegyei hálkertes tüzoltó egyesületek tartották meg a hálkaidők óta első versenyüket. A tüzoltóverseny és a vele kapcsolatos ünnepségek az egész napot betöltötték és este az ünnepség után rendezett táncmulatság a reggeli órákig tartott. A tüzoltóversenyen a rendező borosjenői önkéntes tüzoltó egyesületen kívül Pankota, Santana (Ujszentanna), Pecioa (Pécska), Radna és Cermeu (Csermő) községek önkéntes tüzoltó egyesületei vettek részt. A verseny délelőtt tíz órakor vette kezdetét a község hatalmas főterén és a nagyszerűen képzett önkéntes tüzoltók között az ujszentannaiak kapták a legtöbb pontszámot és ezzel megnyerték a versenyt és a nagyértékű vándordíjat, egy művészi faplakettet. A tüzoltóversenyeket minden évben megismétlik és azokat a vándordíjat nyerő csapat rendezi. A legközelebbi tüzoltóverseny tehát Ujszentannán lesz a jövő évben.

Délután a báró Solymossy-féle angol-parkban nagy kertünnepély volt, amelyen a borosjenői Viktoria sportegylet rendezésében atletikai és football-versenyeket tartottak. A 100 méteres síkiútás győztese Titizer Vilmos (Pankotai T. C.), magasugrásban első Kátóna Viktor (Pankotai T. C.), gerelyvetésben első Titizer Vilmos, a hálközversenyben első Fischer Mihály. A különböző sátrakban dr. Hauska Róbertné, Pless Gézané, özv. Sebestyén Manóné, dr. Balogh Ernőné, Miscutia Miklósné, Csepreghy Zoltánné, Pálffy Pálné, Elsinger Vilmosné, Keresztury Vilmosné, Rossi Jánosné, Schilling Frigyesné, özv. Turek Józsefné, Dolinszky Károlyné, Scheer Elza, Funk Miksáné, Revilák Nusi, Haas nővérek és még igen sokan vittek fevékeny szerepet úgy, hogy a hatalmas erkölcsi siker mellett nagy anyagi eredménnyel zárult az ünnepély, amennyiben több mint 20 ezer lei volt a bevétel. A szépségverseny első nyertesé Elekés Ilonka, második Znorovszky Emma, harmadik Katri Józsa.

A délután folyamán tartotta a Borosjenői Viktoria Sportklub a Pankotai Torna-Klub csapattal labdarugó mérkőzését. A mérkőzésen eleinte a pankotaiak heves ir-

mot kezdtek és ezzel jó ideig uralták a helyzetet. De később nem bírván a heves iramot, a borosjenői csapat nyugodtabb játéka vezetett győzelemre. Félidő 0:0; a vezető gólt a pankotaiak adták, akiknek csatársoruk szép játékot produkált, de Kovács hálvéd és Molitorisz Zoltán kapus, akik az egész mezőny legkiválóbb játékosai voltak, a pankotaiak minden támadását leszerelték. A végeredmény 2:1 a borosjenői csapat javára.

A nagyszerű ünnepség hatalmas eredményei legfőképpen Suciu

Amerikai tőke magyar vállalatokban.

(Dollár-kölcsön Magyarországnak a jóvátételi kérdés rendezése után.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nemrégiben a Kuhn, Loeb & Co amerikai bankcég kezdett tárgyalásokat Magyarországgal és most két előkelő amerikai bank ember Paul Grosjean és Walter Rogers, a National City Bank of New-York alelnöke és igazgatója kereste fel Budapestet. Magyar pénzembereken kívül hosszasan tárgyaltak Popovics Sándorral, a Jegyintézet igazgatójával és Tabakovics Dusánnal, a Deviza-központ igazgatójával. Igen komoly megbeszélések kezdődtek. E bankemberek azért jöttek Budapestre, hogy összekötését keressenek Magyarországon az amerikai piac részére.

Amerika hajlandó dollár kölcsönt nyújtani Magyarországnak, csak ha a jóvátételi kérdés rendezve lesz. Ez pedig igen távoli és bizonytalan határidő. Nem sokkal többet jelent a semminél. Ellenben felvenné a tárgyalások fonalát a

Mussolini a szociálistákról.

(Kik panaszkodnak a szabadság hiánya miatt?)

Rómából táviratozzák: A Stefani távirati iroda jelenti, hogy Mussolini miniszterelnök a famarában ma igen nagy érdeklődés mellett beszélt. Kijelentette, hogy a politikában nem ismer megalkuvást. De apró ügyekkel sem bábóldíki! (Élénk tetszés.) A szocialista párt által felajánlott együttműködést, mint nem üdvöset, nem fogadhatja el. A hatalom ma a fascizmus kezében van, amely azt meg is fogja tartani. A szociálisták őt és pártját azzal vádolják, hogy vételenek a szabadság ellen. Vajjon nem a szociálisták támadják-e a legelőbbsen a szabad munkásokat? Vajjon Oroszországban megvan-e a gyülekezési szabadság és a sajtószabadság, amelyek Olaszországban megvannak. Csak a külföldi emigránsok panaszkodnak a szabadság hiánya miatt. Hogy mikor szűnik meg a fascizmus erkölcsi nyomása, az kizárólag a ka-

Traian ineni (Borosjenői) fősztolgabiró agitátását dicsérik, aki mint a borosjenői önkéntes tüzoltó egyesület parancsnoka fáradtságos munkával elérte azt, hogy újra fölvegyék a békében szokásban volt évenkénti tüzoltóversenyeket és értékes vándordíjat szerzett. Az ünnepség rendezésében még Feier Jenő tb. fősztolgabiró és Füzy Jenő önkéntes tüzoltótiszt, Scheer Sándor, dr. Balogh Ernő és Hauska Róbert dr. vittek fevékeny szerepet. Az ünnepségen az egész megyéből nagyszámú közönség jelent meg.

jóvátételi kérdések végleges rendezése előtt is, ha megnyugtató részleges rendezés történik. — Eredménynek ez sem fulok, egyelőre mégis valami. Fontosabb az, hogy remény van arra, hogy amerikai pénz esetleg hajlandó részt venni magyar vállalkozásokban, sőt alkalmat keres erre. Ez pedig gazdaságilag, politikailag kellemes lenne.

Kalandos hírek keltek szárnyra arról, hogy amerikai pénzesoport hajlandó lenne biztosított haszonreményében lehetővé tenni, hogy dollárvalutára mérhessünk át. Ez a fellengős terv hamaros megvalósulása a mesék birodalmába tartozik. Ellenben az igaz, hogy az amerikai tőke közeledik és igen könnyen hamarosan komoly vállalkozásokban fog szerepetni a dollár. Ez pedig igen fontos lenne. Igen fontosak voltak azok a tárgyalások is, amelyeket Beatty, a Canadian Pacific elnöke és Whitte canadai szenátor folytattak mára magatartásától függ. Végül kijelentette még, hogy szívesen együtt dolgozik a szociálistákkal és szívesen látná képviselőiket a kormányban.

A magyar korona.

(Kiegyenlítődik a kurzus. — Az új termés. — Az új ötven ezer koronás.)

Budapestről táviratozzák: Köz gazdasági körökben az a nézet, hogy az új termés képes lesz a koronát alátámasztani, bár úgy látszik, hogy Walder Gyulának az az indítványa, hogy aranyra szóló kötvénnyel vásárolják össze a gabonát, hogy ekként az állam is jusson gabonához és a gazda is megfelelő mennyiségű koronához, illetékes helyen nem tartják keresz túlvihetőnek. Az akadályt főleg abban látják, hogy a gazda a kötvény iránt nem mutatna kellő bizalmat és tovább teaurálna a gabonát. Megállapítható azonban, hogy a belső és külső korona vásárlóerejének kiegyenlítődése felé

halad az ország. A devizapiacón mára már egységes kurzus alakult ki.

A hivatalos lap ma közli az ötvenezer koronások forgalomba hozataláról szóló rendeletet. Kállay Tibor pénzügyminiszter egy hírlap író előtt kijelentette, hogy át akar térni a kisebb terjedelmű nagy címletek rendszerére. A kisebb bankjegyek kezelése könnyebb és előállításuk gazdaságosabb. Végül hangsúlyozta, hogy a nagyváltékban meginduló export lehetővé fogja tenni a korona stabilizálását.

Szabad lesz a faexport

(Bratianu Vintila beszámol külföldi utjáról.)

Bucurestből távlatozzák: Ma minisztertanács volt, amelyen a faexport kérdésével foglalkoztak. Elhatározta a minisztertanács, hogy a fakivitel rövidesen szabadá lesz.

A csütörtöki minisztertanács után az összes miniszterek elutaznak a fővárosból, csupán Bratianu Vintila pénzügyminiszter marad Bucurestben. A csütörtöki minisztertanácsban fog beszámolni Bratianu Vintila külföldi utjának eredményéről. (Rádor.)

Esküvő a fogházban.

(Házasodik az egyik utalványesaló.)

Az Aradi Közlöny foglalkozott azzal a nagyszabású utalványhamisítási bűnüggyel, amelynek tetteseit a vasúti állomáson tartóztatták le az aradi áramrendőrség. Freiberg Jenő budapesti ügynök és barátja több mint egy millió lejtel károsította meg a postát. Steinberger Róza, a barátnő egy alacsony vörös hajú nő, állandóan utazott és nagy összegre kifizetett hamis postautalványokat csempészett be a postaszákokba. A pénzt Aradra csempézték és itt vette fel az állomáson Freiberg Jenő. A hihetetlen ügyességgel végrehajtott csalásokra csak nemrég jött rá a rendőrség. Freibergert az aradi állomáson tartóztatták le, barátnője pedig Timisoaran (Temesváron) került a rendőrség kezébe. Az eddigi nyomozás kiderítette, hogy a nagyszabású bűnügy számai Oradea Mare (Nagyváradon) futnak össze. Ott sikerült letartóztatni Kálló Géza postatisztet, aki az utalványesalásnak egyik főbűnöse. Freibergert és barátnőjét szintén Nagyváradra szállították.

Oradea Mare-ről (Nagyváradról) jelenté tudósítónk, hogy Kálló Géza postatiszt fiatal menyasszonyát hagyta kint a szabad életben, aki most is szerelemmel ragaszkodik megtévedt vőlegényéhez. — Együttessen kérték az ügyészség engedélyét, hogy megesküdhessenek. Az esküvő holnap lesz az Oradea Marei rabok kápolnájában.

Grófné és kapitány szerelmi drámája.

Az osztrák főváros szenzációja. — Gyilkosság és öngyilkosság

Feltűnést keltő, halálos végű drámáról számol be egy mai bécsi távirat. A híradás azt mondja, hogy hétfőn reggel halva találták gróf Revertera lakásán a gróf feleségét és Dawrtiel Rudolf 34 éves kapitányt. A rendőri bizottság megállapította, hogy a kapitány revolverrel agyonlőtte a grófnét, azután öngyilkos lett. A grófné menekülni igyekezett és futás közben érték a halálosztó revolvergolyók. — Dawrtiel kapitány albérlésben lakott a grófnénál. Később a grófné együtt Revertera és Tarsa címen rövid- és disztrikúzetet alapított. Nem sokáig tartott a jóviszony a cégtársak között. Napirinden volt közöttük a viszályko-

dás, aminek végül is az lett a következménye, hogy Revertera gróf felmondta a kapitánynak a lakását, de a lakáshivatal elutasította a felmondást. Az egykori üzletársak azóta nem is érintkeztek. Ellenben a grófné és a kapitány, akik között gyengéd viszony volt, továbbra is jóbarátságban éltek. Vasárnap a gróf és a felesége között izgatott szóváltás folyt le, valószínűleg a kapitány miatt. Ugy látszik, a házastársak a heves családt jelenet után haraggal váltak el. Revertera gróf vasárnap éjszaka hirtelen Salzburgba utazott. Az asszony otthon maradt a kapitánnyal. A dráma hétfő hajnalban játszódott le.

Aradi orvostanhallgató

Páris életről.

Az árak a békebeliek háromszorosa. — A hóhullám Párisban. — Csányi Mátyást angolnak nézték. — Diákpalota épül. — Gazdasági pangás Svájcban

Hoffmann Sándor aradi kereskedő fia, Hoffmann Gyula orvostanhallgató, aki már harmadik esztendejét töltötte Párisban, most hazaérkezett. Hoffmann Gyula az intelligens és széleslátókörű fiatal ember szemével látta Páris életét és most az Aradi Közlöny munkatársa utján számol be érdekes tapasztalatairól. Páris ma is az a grandiózus és élénk életű világváros, amelyet már a béke esztendeiben ismertünk meg vagy sze mélyes tapasztalatok után vagy színes leírásokból. Hoffmann Gyula a ma Párisáról, franciák kapitáljáról a következőket mondta el:

— Egyetemi hallgató vagyok és mint ilyen a híres és sokat emlegetett Quartier Latin-ben lakom, a Sorbonne közvetlen közelében. Élni Párisban ma is jól lehet, munkakalkalom mindenki számára kinálkozik elég és fizetnek is az életstandardhoz mérten. A külföldiek közül főleg a szakmunkásokat becsülik meg, akik könnyen el tudnak odakinn helyezkedni. Nekem 500 frank kell egy hónapban, ennyiből jól ki tudok jönni. Mint orvosjelöltnek leginkább az tűnt fel nekem, hogy Párisnak mennyi kórháza van. És kevés a beteg. Legalább is sokkal kevesebb, mint amennyit el tudnának a kórházakban helyezni. Az egyik kórházban, ahol dolgoztam, megtörtént, hogy egy kórtermet le kellett zárni, mert nem akadt belé beteg. Ma Párisban mindennak az ára átlag a békebeli háromszorosa, de ennyivel kevesebbet is ér a francia papír frank ma mint békeben ért. Tavaly óta az élelmiszerek valamivel drágultak, de a többi cikkek árai változatlanok maradtak, mert a francia frank esése az ország belső árait egyáltalán nem befolyásolta eddig. Elsőrendű szahónál mérték szerint 300 frankért kitűnő öltönyt lehet csináltatni. De készen már 100 frankért is kapható jó ruha. Három frank 25 centimesért jó ebédet lehet kapni, amelyhez bor is jár. Az étkezés árai különben nagyon különbözők. Így van olyan előkelő étterem is, amelyben 120 frankos menü is van.

— Most hogy eljöttem Párisból, már megérkezett oda a nagy hőség. Mindenki menekül a párisi körengetegből, aki csak teliet. Kereskedők megteszik, hogy egy szerűen bezárják üzleteiket és a környékre mennek. Egész házszorok lakásai üresedtek meg már ottlétem alatt, amelyek lakói mind menekülnek vidékre a párisi hőség elől. Általában Páris élete rendkívül élénk. Az utcákon autók háttal. Ma Párisban minden jobbmódu embernek van autója. Az idegenforgalom óriási. Főleg angolok mennek sokan Párisba. Az angol férfiakat csontkeretes pápaszemekről, a nőket pedig alacsony cipősarkaikról lelet megismerni. Az Opera, amely most már csak hetenként háromszor játszik, angolokkal van tele. A Párisban járt Csányi Mátyás is csontkeretes pápaszeme miatt sok helyen angolnak nézték és angolul szóltak hozzá. Ilyenkor derült ki, hogy nem angol. A párisi idegenforgalom a közzétett statisztika szerint majdnem 30 százalékos.

— Az egyetemen is minden neizet képviselve van. Van ott perzsa, kínai, japán hallgató, de ezeken kívül is minden nemzet fiai Palesztinától Délamerikáig. Párisban van egy diákkasszociáció, amelynek tagja lelet nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül mindenki és a tag rengeteg kedvezményt kap. Az asszociációnak van otthona, amelyben télen fűtött termek állanak a tagok rendelkezésére. A könyvtár és olvasóterem pedig egész éven át nyitva vannak. Deutsch municiógyáros, a ki olyasféle embere Párisnak, mint Budapestnek volt Weisz Manfréd, most 10 millió frankot adott egy palota építésére, amelyben vagy kétszáz egyetemi hallgatónak és hallgatónak fognak kényelmes lakást adni. Az asszociáció mindenkinnek ad segélyt, aki erre rászorult. Még munkához is juttatja az egyetemi hallgatókat. Mielőtt eljöttem volna, egy nagy filmgyár ívet köröztetett a tagok között, amelyben bejelent, hogy nagyszámú egyetemi hallgatóra van szüksége egy film felvételéhez és a felvételért 100 frank na-

pidiját ad fejenként. Persze volt sok jelentkező.

— Lakásinség van Párisban is, ami ott abban nyilvánul meg, hogy a lakás drága. Különben a Párisba érkező idegeneket a lehető legliberálisabban kezelik. Tizenöt napig egyáltalán nem kell jelentkezni. Tizenöt nap után is csak azért, hogy személvazonosságot igazolványt adjanak és tartózkodási engedélyt korlátlan időre. Ettől kezdve azután megint nem törődnek az idegennel. Az ut Páristól Aradig gyorsvonaton két napig tartott és 200 frankba került. Azonban az utiköltség tulajdonképpen kétszerese, mert az utlevél és a vizumok maguk 200 frankba kerültek. Egyedül a párisi magyar követség vizuma 52 frankba került. Utam Svájcban keresztül vezetett. Ebben az országban most teljes a pangás az aránylagos nagy drágaság miatt. De azért svájci valutáért jól lehet élni itt is. Baselben reggeliztem. A pályaudvar éttermében damaszt-abrosszal volt terítve és a csészékhez, tányérokhoz ezüstevészközöket adnak. Egy frank 75 centimesért reggelit kaptam, amely állott: tejből, kávéból, vajból, különféle jamekből és mézből. De az ilyen árak a külföld valutáinak drágák és ez az oka annak, hogy Svájc hirtelen üresek. Utazásom alatt még sok svédrel találkoztam, akik mostanában sokat utaznak. A svéd korona ma még a svájci franknál is sokkal jobb valuta. De azért a svédek is panaszkodnak, hogy mennit ártott nekik gazdaságilag a háború.

A szerelem szélhámosa

(Elitették a diplomaták barátnőjét.)

A napokban bécsi szerkesztőségünk jelentése alapján megirtuk, hogy Francesi bécsi francia konzul és Frantisek Willfang jogszólav delegátus pört indítottak Elfride Kostál bécsi nő ellen, aki barátnője volt a két diplomatának és nagy pénzüsségeket csalt ki tőlük. A bécsi bíróság a napokban tárgyalta a szokatlan pört. A tárgyaláson a vádlott, egy csinos, széke asszonyka, nem akart tudni a vádról. Kijelentette, hogy nem volt szándékában a diplomatákat félrevezetni. A követtel már 9 éve együtt élnek, mint férj és feleség. A másik diplomatáról tudta, hogy gazdag, a dinárcsomagokat az inge alatt hordta és csak este tette pénztet vánkosa alá. Ismételtén kijelentette előtte, hogy szereti és el akarta venni feleségül. A kihallgatás során a két diplomata majdnem egyforma vallomást tettek. — Kostál megismerkedett velük és rövid idő múlva már bejelentette, hogy anyának érzi magát. A két diplomata mintegy 200 millió osztrák koronára tette a nekik okozott kárt. A bíróság hosszas tanácskozás után megállapította a család tényálladékát és a szép széke asszonykát 18 havi súlyos börtönrre és az országból való kiutasításra ítélte.

Hogy áll a leu?

Július 17-én fizettek 100. lelet:

Aradon:

- 2.91 svájci frankot,
- 8.62 francia frankot
- 16.66 szokolt,
- 4.400 külföldi magyar koronát,
- 5.500 tényleges magyar koronát,
- 7.400 belföldi magyar koronát,
- 96.000 német márkát,
- 36.000 osztrák koronát.

Párisban 8.85 frankot
 Budapesten 4450—4850 koronát
 Berlinben 105000 márkát
 Bécsben 36.800 osztrák koronát
 Newyorkban 0.52.75 centet.
 Londonban 1 font 878 lei.

A rendőrség parkünnepélye.

(Elkészült a végleges program.)

Az aradi rendőrség parkünnepélyének műsorát ma állította össze a rendezőség. Hasonló látványosságban és változatos szórakozásban még nem volt része az aradi parkünnepélyek közönségének. Lesz kerékpár-verseny, tüzi- és vízijáték, szép látványosság, lesz a görög tüzzel megvilágított nimfák tánca, Barca Mirjam néger táncosnő táncprodukciói, amerikai árverés, kabaré műkedvelők felléptével. A pezsgősátorban dr. German Joe alispán neje és dr. Szalay Károlyné fognak kiszolgálni. A hideg ételek sátrát Vársárhelyi Janka vezeti. A meleg ételek sátrában dr. Ispravnice Severné és dr. Lust Ferencné működnek. A virslisátor teendőit dr. Robu Jánosné, báró Pop Aurélné, Mihulin Miklósné, Stefanescu örnagyné, Miculescuné, Laczay Erdéné és Baán Sándorné látják el. A konfetti-sátrát báró Neuman Alirédné, a cukrászdasátrát dr. Botis Tivadarné vezetik, a török-kávésátorban Goldis Lászlóné és dr. Lázár Jakabné szolgálnak ki, a kávé Marieascuné főzi. A tombolasátrát dr. Nasta Viktorné és Haralamb Henrikné vezetik. A parkünnepélyen az Astra-vaggongyár zenekara, a katonazenekar és cigányzenekarok játszanak. Szépségverseny is lesz. A legszebb asszony, a legcsunyább férfi és a legbájosabb gyermek értékes díjat nyernek.

Végiglopta gazdáit.

(A hűtlen cseléd bünei.)

Kállai Miksa aradi nyomdatulajdonos feljelentést tett a rendőrségen, hogy nagyértékű felülneműt loptak tőle. Sikerült letartóztatni özv. Péter Jánosné, Kállai cselédjét, aki beismerte, hogy a fehérneműket ő lopta el de már tudott rajtuk. A későbbi nyomozás megállapította, hogy özv. Péterné rendszeresen üzte a lovasokat. Gyakran változtatta helyét és mindenütt lopott. A tél folyamán Kristófy János aradi sütőmester tett feljelentést a rendőrségen, hogy 100 kilogramm zsirt elloptak tőle. A tettest akkor nem sikerült kézrekeríteni. Most kiderült, hogy a mázsa zsirt özvegy Péterné lopta el. Ezt a lopást is beismerte és vallomása szerint a zsirt saját céljaira használta fel. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást annak a megállapítása végett, hogy özvegy Péterné még hol követett el lopásokat?

Ulain vádja több képviselő ellen.

Kaptak-e ajándékba részvényeket? :: Kavarodás egy programbeszéd körül

Budapestről táviratozzák: Dr. Ulain Ferenc a Szózat című napilap főszerkesztője és nemzetgyűlési képviselő, aki annak idején Friedrich Istvánt vádolta meg azzal, hogy része van a Tisza-gyilkosságban, most egy programbeszéd elmondásakor újabb súlyos váddal állott elő, amely még nagy politikai kavarodást fog előidézni. A megüresedett ceglédi kerületben Lendvay István, a Szózat főmunkatársa is fellép szélső jobboldali programmal. Most mondotta el programbeszédét és a ceglédi népgyűlésre Ulain Ferenc is elkísérte, aki szintén beszélt a gyűlésen. Ulain azzal a nyílt váddal állott elő, hogy a Hitebank 300 millió értékű Interrexim és MFTR részvényt osztott szét a nemzetgyűlés tagjai között. A vádat ma délelőtt a nemzetgyűlés folyosóján élénken tárgyalták a képviselők.

Irodalom, művészet

R. Horváth Mici és Róna Dezső bucsuja.

A színházi koncessziók kiadásának végleges eldöntése után, ismét az érdeklődés homlokterébe került az aradiak primadonnájának, R. Horváth Micinek bucsuja. A kiváló művészasszony, aki éveken keresztül művészetének és egyéniségének varázsával fenn tudta a közönség érdeklődését tartani, hétfőn, július 23-án vesz végleges búcsút az aradi közönségtől. R. Horváth Mici a „Csárdáskirálynő” Sylvijában csillogtatja meg megegyeszer művészetét. A legpompásabb operettnek színterhozata kimagasló művészi esemény lesz az aradi színháznak nemcsak azért, mert a primadonna búcsúzik benne, hanem mert a szereposztás is ugyiszólva premiér-szereposztásnak felel meg. A címszerepet a bucsuzó primadonna, Stazi konteszt Erényi Böske, Edvint Tompa Béla, míg Bonit Sebestyén Jenő játssza.

Ugyanezen a héten búcsúzik az aradi közönségtől Róna Dezső is, aki mint operáénekes egyik főerőssége volt az aradi társulat operagyűjtésének. Gyönyörű baritonja elsősorban a Wágner-operák éneklésére predesztinálta, mint az aradi társulat igazgatója, egy egész csomó Aradon még le nem játszott operát iktatott a műsorba, amelyeknek majdnem mindegyikében ő is fellépett. Főlépései alkalmával a közönség szeretete vette körül s talán legnagyobb sikere Tosca Scarpiajához fűződik, mely legkedvesebb szerepeinek egyike. A bucsuzó színgazgató a bucsuzó operáénekesnek a Toscát tűzte műsorra, amelynek női főszerepét az eddigi tervek szerint Aca de Barbu operáénekesnő, a cluji (kolozsvári) román Opera tagja énekl. Róna Dezső búcsúellépését július 27-én tartja meg.

A nyári szinkör műsora. Szerda: Nagy kabaré esték a budapesti színházak legkiválóbb előadóművészeinek részvételével. Esténként fellépnek Kökény Ilona, Mészáros Giza, Szücs Nelly, Sarkady Aladár, Harsányi Rezső és Gonda József a legújabb színpadi tréfákkal. Csü-

Pakots József fel is akart szólalni napirend előtt ebben a kérdésben, mert szerinte Ulain vádja mélyen sérti a nemzetgyűlés tekintélyét és ezért a legerélyesebb vizsgálatot kell megindítani. Kívánta, hogy Ulain Ferenc ellen, amennyiben a legrövidebb idő alatt nem teszi meg konkrétobb formában vádját, tegyen lépéseket a nemzetgyűlés elnöke az illetékes bíróságnál, hogy Ulain Ferencet vonják felelősségre rágalmozásért. Szólovsky házelnök azonban tekintettel arra, hogy a sürgősségi szabályok alapján folynak a tárgyalások, nem adhatta meg az interpellációra az engedélyt. Az ügy azonban ennek dacára valamilyen formában még ma a Ház elé kerül. Az indemmitás vitája során beszélni fog dr. Györky Imre szociáldemokrata, aki elítélő nyilatkozatot fog tenni a mai kormányzati rendszerről.

törtök: Erdészleány. Péntek: Csifuly szívem. Francia bohózat. Csak felnőtteknek. Szombat: Varázskeringő. Horváth Mici felléptével.

Kiket bocsátanak el a budapesti Nemzeti Színházból? Budapesti Színház igazgatósága a taplétszám apasztása címen felmondott Forgács Rózsának, Somló Emmának, Nagy Ibolyának, Muzsnay Bellának, Kálmán Máriának, Kalmár Rózsának, Izsonénak, N. Gyulay Editnek, V. Molnár Rózsának, Veszpréminének, Barna Józsefnek, Paulay Edének, Somodv Pálnak, Oláh Zoltánnak és Széll Józsefnek. Forgács Rózsát első fellépésekor a „Remény”-ben rendkívüli tehetséget ünnepelték. Somló Emmának a Magyar Színházban a „Mikádó”-ban, a „Hanele”-ben és a „Gyurkovics lányok”-ban voltak nagy sikerei. Nagy Ibolya pedig kitünő Moliereszínésznő. A távozó színészek leg többje Kürthy Györgyhöz, az új pécsi színgazgatóhoz szerződik.

Vasárnap délelőtt matiné a szinkörben. A technikai akadályok miatt elhalasztott matiné vasárnap, e hónap 22-én délelőtt tartják meg a nyári szinkörben. A magas színvonalon álló műsor, amely énekszámokat, komoly szavakat, vidám tréfákat és egy pompás paraszt-darabot tartalmaz, biztosíték arra, hogy a közönség nagyszerűen fogja magát érezni. A matinéra mérsékelt áru jegyeket bocsátottak ki.

A budapesti kabaré-együttes aradi vendéglátékai iránt páratlan érdeklődés nyilvánul meg. A vendégművészek: Kökény Ilona, Mészáros Giza, Szücs Nelly, Harsányi Rezső, Sarkadi Aladár és Gonda József páratlan művészi készséggel interpretálják a kabaré-irodalom legújabb termékeit. A páratlan érdeklődés és szeretet, amellyel az aradi közönség fogadta a budapesti vendégeket, arra indította a színház igazgatóságát, hogy a kabaré-ensemble vendéglátékait meghosszabbítsa. Az eddigi megállapodások szerint a vendégművészek még e hét folyamán is Aradon maradnak és minden valószínűség szerint vasárnap este vesznek búcsút Arad város közönségétől.

A kisantant és a népszövetség

A sinai konferencia előkészítője

Bucurestiből táviratozzák: Duce külügyminiszter ma Sinaiából Bucurestibe érkezett. A külügyminiszter az utolsó intézkedéseket tette meg a kisantant július hó 29-i konferenciájának előkészítésére.

Párisból táviratozzák: A francia sajtó azt híreszteli, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter mostani külföldi látogatása alkalmával nem mulasztotta el, hogy a kisantant legfontosabb, időszerű politikai kérdéseiről tárgyaljon. A francia lapok közlik, hogy Benes már a sinai konferencián be fogja jelenteni, hogy a kisantant a népszövetségi tanácsba szintén küldhet képviselőt, aki valószínűleg maga Benes lesz.

Fényüzési díj aranyban.

(A vámigazgatóság rendelete.)

Bucurestiből táviratozzák: A vámigazgatóság értesítette a vámhivatalokat, hogy mindazon áruk után, melyek a minisztertanácsnak a kivétel szabályozásáról szóló 1921. évi október 11-iki 3742. számú határozatának B. táblázatában szerepelnek, ezentúl a vámdíjtétel felül aranyban szedik a fényüzési díjat, amely a vámdíj 20-szorososa. Ezek az áruk a következők:

1. festett vagy, festetlen tiszta selyemszövetek, nyírt vagy nyíratlan bársonyok, vékony és nagy selyemszövetek, kivéve a malomipar számára való szítáloszöveteket;
2. selyem fonalak, selyemszallagok, akár tüll, akár gáz, akár bársony;
3. finom toilette szappanok, luxus pakolásban, akár illatosak, akár nem, tekintet nélkül arra, hogy mintázottak-e vagy pépek, vagy por alakúak, vagy folyékonyak;
4. gallérok, kézelők, kézi himzésű plaszttronok vagy pedig olyan selyemszövetből, melyben legalább 40 százalék selyem vagy más növényi eredetű textil anyag van;
5. selyemtakarók függönyök, ágynemű és toilettécikkek selyemből, bársonyból, plüssből, vagy más anyagból készült függönyök, ugyanis ha csipkével vannak díszítve;
6. nyakkendők vagy más női nyakdiszkek, ha selyemből készülték vagy csipkével vannak díszítve;
7. kézi himzésű vagy tiszta selyemből készült gallérok, manzsetták, plaszttronok;
8. közepes értékű szőrmeárk, fehérroka, vidra, asztrachian, jegesmedve, oroszlan, tigris, antilop, róka, stb.
9. ezüstáru és aranytárgyak;
10. selyemcsipkék;
11. osztriga;
12. luxus szőrmeáru, Breit-schwanz, kék és fekete róka, csinccsilla, orosz és kanadai özoboly, stb.;
13. aranyozott vagy ezüstözött gyűrűk, fülbevalók és egyéb ékszerek;
14. arany vagy ezüst ötvöztetű vagy veretű ékszerek, vagy drágakő utánzatokkal díszített ékszerek;
15. elefántcsontból, gyöngyökből és más anyagokból készült ékszerek.

készült tárgyak akár készen kidolgozva, akár nem; 16. arany- és ezüst ékszerek drágakövekkel vagy anélkül, platina ékszerek és gyöngy nyakékek; 17. selyem harisnyák és keztyűk; 18. selyem paszományáru

Pesti kabaré.

(Mészáros Giza, Kökény Ilona és Sarkady Aladár Aradon.)

A tikkasztó nyári fülledtségbe a budapesti Andrassy-út városi-ge felé vezető részének enyhe kábulatát hozták magukkal a magyar főváros Aradon vendégszerplő művésznői és művészei. Hol vannak azok az idők, amikor akadály nélkül láthattuk őket, vizum nélkül, folyamodványok nélkül, az ember csak kirándult egy este, hogy meghallgassa Nagy Endrét és láthassa néhai Mähr Nándort Tisza István maszkjában. Most a vizumról a budapesti művészeknek kell gondoskodniuk, ha meg akarnak ajándékozni bennünket a legújabb magyar kabarétermészel. Arad ebben az esetben szívesen föláldozza az esti parksétákat és mindazokat az enyhületeket amelyeket szabad levegői kioszkok és bárók biztosítanak. Megtölti a színházat és tapsol éppen olyan lelkesen, éppen olyan szeretettel, mintha ott ülne a régi Andrassy-uti kabaré helyiségében.

Mit írunk róluk? Neveik, akiket a magyar kultúra szellemi gócpontja régóta a nemesfém jelzésével látott el s akikkel szemben már kései vagy már groteszk az elismerés megállapítása. Talán mégis Mészáros Gizát kell először kiemelni, aki a kabaréest keretében a legkevésbé kabarészerű és inkább nagy színházak levegőjét hozta el közenk. Ahogy a „Thea asszony” karakterét megrajzolta, ahogy ezt az érzést változtatta föl, ahogy az előregedett kokott kétségbeesztő módon rádöbben arra az érzésre, hogy már most ezek után csak a mámort követő böjt jöhet, ahogy a tükör előtti sirási jelenetet megjátszotta: az ennél a színésznőnél már nem is művészet, hanem a vérnek és az életnek és a szenvedéseknek olyan színészi konglomerátuma, amelyet visszafojtott lélekzet tel kell figyelni. Harsányi Rezső markáns figurája és Gonda József lírai szerelmes szerepe tették teljessé annak az egy felvonásosnak az élvezését, amelynek főszerepét Mészáros Giza alakította és amit ifjabb Radó Antal írt „Thea asszony” címmel. Kökény Ilona és Harsányi Rezső még Roberto Bracco „Csak egy csókot” című groteszkjében is játszottak, de Kökény mégis csak inkább a szatirikus sanzónok és a burleszk kabarékuplék mesterei előadónője, mint vigjátéki színésznő. Temperamentuma, megjelenése, néhány kaotikus kupléja, Fedák-utánzata és legfőképpen az a szarkasztikus véna, amelyben ez a művésznő kifogyhatatlan, ismét teljes mértékben meghódították Aradot.

A másik sanzonette Szűcs Nelli kevesebb hanggal, de kedvesen és megértéssel interpretált néhány régebbi pesti sanzont. Sarkady Aladár, aki az estnek egy jelentékeny részét konferálta és játszotta végig, a „Mandulató” című jelenetével az első pesti ka-

baré tónusát és modorát karrikírozta utólérhetetlenül. Sarkadi ezzel a műsorral akár amerikai turnéra is indulhatna. A közönség legalább olyan forrón ünnepelte a vendégeket, mint amilyen forró

Ujra szervezkednek az orosz monarchisták

(Nikolajevics Nikoláj az orosz ellenforradalom élén.)

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Az orosz emigránskörökben újabb mozgalom indult meg, amelynek az orosz szovjet-kormány ellen való fegyveres hadjárat a célja. Annál érdekesebb az orosz emigránsoknak ez az új mozgalma, mert Nikolajevics Nikoláj nagyherceg, a cári hadsereg egykori főparancsnoka áll az élén. 1921. júliusában határozta el magát a Reichenhiallban ülésező „monarchista főtanács”, hogy megszervezi a monarchista pártot és azzal a kéréssel fordult az anyacárnéhoz, nevezzen meg egyet a nagyhercegek közül, akiket a monarchista párt fejevé választathatna. Az anyacárné azonban nem tudott hamarosan dönteni afölött, hogy melyik nagyherceget jelölje ki erre a megtisztelő állásra. Hónapokon keresztül huzódtak el a tárgyalások, úgy hogy Cyrill nagyherceg, a cár unokaöccse, 1922. őszén hirtelen elhatározással, az anyacárné döntését be sem várva, önmagát proklamálta a trón örökösének és manifesztumot is intézett az orosz néphez, a melyben közölte abbeli elhatározását, hogy magára vállalja az ellenforradalmi mozgalom vezetését. A manifesztum azonban igen hűvös fogadtatásra talált az orosz monarchisták között. Bár a cárnak és a trónörökösnek a halála után Cyrill nagyherceg az orosz örökösödési törvény értelmében jogos trónvárományosnak tekinthette magát, a monarchisták legnagyobb része vonakodott az ő vezerségét elfogadni, mert a forradalom napjaiban olyan szerepet játszott, a mely fölötté népszerűtlenné tette a monarchisták előtt. Legelsősorban is Wrangel tábornok és hadserege, amely a Balkán államaiba menekült, szegült ellene. Cyrill nagyherceg törekvéseinek és Wrangel Nikoláj Nikolajevics nagyherceghez fordult azzal a kéréssel, hogy venné át a hadseregnek és az egész mozgalomnak a vezetését.

Nikoláj Nikolajevics, aki Glebov név alatt teljes visszavonultságban Dél-Franciaországban lakik, hosszú ideig vonakodott, hogy ennek a fölkérésnek eleget tegyen és végül is azt a föltételt kötötte ki magának, hogy a mozgalmat a nagyhatalmak közül legalább is egy támogassa. A monarchista főtanács, amely közben Párisba tette át székhelyét, most már megmozgatott minden követ, hogy Franciaország támogatását megszerezze, ami szavahihető információk szerint a legutóbbi hetekben sikerült is neki. Korlaschew egyetemi tanár, a forradalmi tanács elnöke, leutazott a nagyher-

a szinkör Kánikulai hőmérséklete. Szorgalmasan lebegtek a nő legyezők és a strandon lebarauult kezek csak akkor ejtették le őket, amikor tapsra verődtek össze.

(f. t.)

ceghez, aki most már beleegyezett abba, hogy a monarchista ellenforradalmi mozgalom vezetését átvegye. A főtanács, amely azonnal összeült, kimondotta, hogy Cyrill nagyhercegnek nincsenek jogai az orosz trónra, azaz a megokolással, hogy édesanyja, Mária, mecklenburgschwerini hercegnő, csak fiának megszületése után tért át az ortodox hitre, holott trónvárományosképen csak olyan nagyherceg szerepelhet, a ki ortodox hitben és ortodox szülöktől született. Az okok között szerepelt az is, hogy Cyrill nagyherceg mindkét fivére rangján aluli házasságot kötött. Egyik Andrei 1918-ban a cár egyik kedvesét, Krischinskaja Matildot, a pétervári opera táncosnőjét vette el feleségül, míg a másik, Boris, az elmúlt évben egy polgári származású nővel kötött házasságot.

Wrangel tábornok Belgrádban néhány héttel ezelőtt ünnepiesen közölte csapataival, hogy Nikoláj Nikolajevics elfogadta a monarchista mozgalom vezerségét és biztosította a nagyherceget a hadsereg törhetetlen hűségéről. A monarchista párt most már egészen komolyan dolgozik újabb katonai akció előkészítésén, még pedig francia és lengyel segítségre számítva. Az a negyvenmillió frank, amelyet Franciaország Lengyelországnak adott, már ennek az akciónak a számlájára megy és ezekhez az összegekhez még hozzá fog járulni az az összeg, a mely a Bizerta kikötőjében internált orosz hadihajók eladásából be fog folyni.

Tutankhamen új áldozata.

(Újabb vérmérgezés és halál.)

Amióta Lord Carnarvon kitért Luxorban Tutankhamen mumiáját, a különös és megmagyarázhatatlan tragédiák egész sora következett be. Az első ásatás legelső áldozata maga a tudós angol lord volt, a londoni Földrajzi Társaság kitűnő tagja, akit tudvalevőleg Luxorban egy mérges légy csípett meg és ebbe a vérmérgezésbe bele is halt. A második áldozat Rockefeller Edith, az amerikai Rockefeller családnak egyik nő sarja, aki egy újságíró előtt kijelentette, hogy háromézer évvel ezelőtt a felesége volt az egyiptomi fáraónak. Az exaltált fiatal amerikai hölgyet az elmekórházba zárták.

A harmadik különös áldozatról most számol be egy newyorki távirat. Livingston, a nagy amerikai költőnek, Poe Edgarnak egyik leshármazottja, feleségével együtt meglátogatta a napokban Tutankhamen sírját. Visszatérve Luxorból, Baltimoreban gunyolódott az egyiptomi babonák fölött. Néhány nap múlva, most vasárnap, vérmér-

gezésben meghalt. A különös eset nagy feltűnést kelteft és csak fokozta a baboná-hittel minden egyiptomi eseményvel kapcsolatban.

HIREK.

Próbajárat éjszaka.

(Hamarosan üzembe helyezik az új motorosokat.)

A Németországból megérkezett motoros mozdonyokkal tegnap este tizenegy óraker tartották meg a próbajáratokat Arad főutcáján. Először kocsik nélkül, majd kocsikkal robogtak végig a tetszetős külsejű mozdonyok a főútvonalon. A próbajárat Arad műszaki vezetőinek jelenlétében történt. Megállapították, hogy a mozdonyok kifogástalanul működnek. Az új mozdonyokat néhány nap múlva forgalomba helyezik, előbb azonban Aradra érkezik Clujról a műszaki felügyelő, aki a használatba vétel előtt megvizsgálja a motorosokat. Az új motorosok forgalomba helyezésével régi vágya teljesül Arad közönségének, mert megszűnik a fojtogató füst és a ruhák kiegészése, amelyeket a régi mozdonyok szikrái okoztak. Értesülésünk szerint a közúti vasút igazgatósága kijavíttatja és átfesteti az összes személyszállító kocsikat, hogy méltó állapotban sorakozzanak az izléseseo kiállított mozdonyok után.

— A királyi pár külföldi útja. Bucarestből táviratozzák: A „Lupta” értesülése szerint Ferdinánd király és Mária királyné még október hó elseje előtt meglátogatja Rómát és Páris. A királyi pár brüsszeli és londoni útja egyelőre elmarad.

— Ismét tárgyalnak a törökökkel. Lausaneból táviratozzák: A szövetségesek ma ismét megkezdtek a tárgyalásokat a törökökkel. A tárgyalások jelenleg a függőben levő kérdések rendezése körül mozognak. Azt hiszik, hogy most már semmi akadály nem lesz a békeszerződés aláírásának.

— Az adófelelbezési bizottság kereskedő-tagja. A kereskedők adófelelbezési bizottságába a kereskedők részéről Steigerwald Alajos butorgyárost, a Kereskedelmi és Inarkamara alelnökét nevezték ki delegátusnak.

— Jogtalan a városi luxusadó. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Georgevici Lucian dr. polgármester a városi luxusadóra vonatkozólag, amely sok vitára adott alkalmat, kijelentette, hogy elismeri, hogy nincs joga a városnak luxusadót szedni. A tévedés okát abban látja, hogy az új városi adótörvény későn jelent meg a hivatalos lapban. A főpolgármester megtette az intézkedéseket, hogy az április 1-től hatályos luxusadó behajtását függeszték fel, aki pedig ezt befizette, az összeget az illetékek javára könyvelik el és elszámolják a városi adókövetésnél.

— A kifosztott erőd ügye. Bucarestből táviratozzák: A domnesti erődben történt lopások ügyében a rendőrség Jack Kohn kereskedőt meglátogatta, akit orgazdasággal vádolnak.

— Épül a temesvári zsidó lyceum. Timisoaráról (Temesvárról) jelenti: Az itteni zsidó lyceum építését ma kezdték meg. Az épület őszig elkészül, úgy, hogy a jövő tanévet már az új épületben nyitják meg.

Internálás helyett — rendőri felügyelet.

(A magyar igazságügyminiszter új törvényjavaslata.)

Budapestről táviratozza tudósítónk: Politikai körökben hirtelen, hogy Nagy Emil igazságügyminiszter büntetőjogi reformjavaslata olyan novelláris szakaszt is tartalmaz, amelynek alapján bizonyos egyénekre bizonyos feltételek mellett bírói végzéssel ki lehessen mondani a határozott időre szóló rendőri felügyelet alá való helyezést. A végzést három kuriai bíróból álló magasabb tanács hoz-

ná, de előbb meghallgatná magát a felet is. Ebben az esetben feleslegessé válnék a zalaegerszegi internálótábor. Az internáltak vizsátérhetnének polgári foglalkozásukhoz és legfeljebb a rendőri ellenőrzés marad meg de anélkül, hogy az ellenőrzés alatt állónak jelentkeznie kellene a rendőrségen. A rendőri felügyelet mindössze azt jelentené, hogy az alatta álló nem vehetne részt gyűléseken és megbeszéléseken.

— **Meghalt Garibaldi özvegye.** Rómából táviratozzák: Garibaldinak, a híres olasz szabadsághősnek özvegye ma meghalt.

— **Tisztviselők segélye.** Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: A városi tanács ma átiratot kapott a belügyminiszteriumból, amely azt az értesítést tartalmazza, hogy mellányosnak találják a városi tisztviselők segélyezését, amelyet a város tartozik viselni. Az V. fizetési osztály I. fokozatába tartozó tisztviselők havonként 1200 leit kapnak. Ez a legnagyobb segély, a többi tisztviselők segélyét 900—250 leiben állapította meg a tanács.

— **Borzalmas vihar Berlinben.** Berlinből táviratozzák: Németországban és Berlinben tegnap dühöngő zivatarok pusztítottak, amelyek gyökerestől téptek ki fákat, a gyárnevegekben pedig épülő falakat döntöttek le. A vihar csónakokat és hajókat forgatott fel. Az áldozatok száma eddig még ismeretlen. Többeket halálos villámcsapás ért. A vihar az egész országban sülves károkat okozott. A gyümölcstermés megsemmisült és a gabonatermés is részben.

— **Gyilkosság a csöszházban.** Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Ujlak határában az egyik csöszlakban meggyilkolva találták Cristea György feleségét született Kucsora Katalint. A nyomozás megindult.

— **A Pásztortűz legújabb száma** nívóban méltó az eddigi megjelent számokhoz. Bodor Aladár és Nagy Péter novelláit, Farcádi Sándor, Olosz Lajos, Reményik Sándor és Gy. Turv János verseket, Kristóf György és Kunz Aladár tanulmányokat, Kristóf György, Nikodémusz Károly, Simándy Pál és Walter Gyula kisebb közleményeket írtak ebbe a számba. A legújabb szám is friss és élénken szerkesztett lap, amelynek minden cikke figyelemre méltó és értékes.

— **Halálra ítélt asszony.** Newyorkból jelentik: A newyorki esküdtsek villamosszéken való kivégzésre ítélt Buzitt Anna asszonyt, aki egy csukott autóban meggyilkolta Schneider Bronxi építész.

— **Kisiklott tehervonat.** Bucurestiből táviratozzák: Sinaia és Polean közötti vasútvonalon egy tehervonat tegnap kisiklott és súlyosan megrongálta a pályát. Emberéletben nem esett kár. A Predeal felől jövő személyvonat a baleset miatt nagy késéssel érkezett meg a fővárosba.

— **Letartóztatás pornográfia miatt** Bucurestiből jelentik: A „Dimineata” írja, hogy az ügyészség a Galacban megjelenő „Pijamana” című folyóirat szerkesztőjét és kiadóját pornográfikus cikkek közlése miatt letartóztatta.

Uj maximális árak Temesvárot. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: A városi hatóság új maximális árakat léptetett életbe. Egy kiló nullás liszt árát 8, a barna lisztét 5, a fehér kenyér kilóját 8.40, a barna kenyér kilóját pedig 5.25 leiben állapította meg. A húsarak a következők: marha 22, borju 26, sertés 28 lei kilogrammonként. A zsír kilója 58 lei, a tej literje pedig 5 lei.

— **Házasság.** Stanciu Octavián áll. s. bányatiszt házasságot kötött Klotz Margittal.

— **Hol működnek az adóbizottságok?** Az aradi adóbizottságok holnap, szerdán a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. az Aurel Vlaicu (Pécskai) uton, a II. a Szentleányfalvi uton, a III. a Cornel Popescu (Edelspacher) utcában a 13. számtól, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinand-on (Boros Beni-téren), az V. a Saguna (Varjassy Lajos) utcában, a VI. az Eminescu (Deák Ferenc) utcában, a VII. a Banatului (Asztalos Sándor) utcában, a VIII. a Grigorie Alexandrescu (Bercsényi Miklós) utcában, a IX. a Dorobantilor utcában.

— **A hóhullám Bucurestiben.** Bucurestiből táviratozzák: A fővárosban az utóbbi napok alatt a hőség nagy mértékben emelkedett. A hőmérő tegnap árnyékban 45 fok Celsius mutatót. Külföldről érkező jelentések szerint a hőség csökkenőben van.

— **Kisérettségi.** Az aradi harmadik számú fiú középiskolában is megtartották az abszolváló vizsgálatot, amelyre 11 tanuló jelentkezett. A vizsgálat eredménye a következő: Donáth Pál és Otrók Mihály jól, Földes Andor, Horváth József, Karikó Jenő, Lakatos Kálmán, Szász Kálmán Szigeti Árpád, Tirmann Tibor és Vandracsak István elégségesen tették le a vizsgálatot. Egy tanuló nem felelt meg.

— **Haragosok, ha az utcán találkoznak.** Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Tegnap este 9 órakor Vilmos Elemér itteni tisztviselőt egyik haragosa, Bozsár István az utcán megtámadta és egy késsel össze-visza szurkálta. A sérült fiatal embert a mentők résztesítették első segélyben. A támadót a rendőrség letartóztatta.

— **Marosba fult katona.** Rinner Ernő katona tegnap délután a Marosban fürdött. A jól uszó férfi egyszerre felkiáltott és eltűnt a hullámokban. Csak hosszas keresés után tudták holttétét kifogni.

— **Egy vezérőrnagyot halálra vert a felesége.** Münchenből jelentik: Uj év napján Münchenben meghalt dr. Otto Bauchdrechsel nyugalmazott vezérőrnagy. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Bauchdrechsel halálát a hiányos táplálkozás, a testi elhanyagoltság és a feleségétől szenvedett bántalmazás okozta. Az özvegy ellen halált okozó testi sértés miatt vádat emeltek és ügyét most tárgyalta a müncheni bíróság. A tanuvallomásokból kiderült, hogy Bauchdrechsel neje rosszul táplálta s durva házimunkák elvégzésére kényszerítette, emellett állandóan szidalmazta és ütötte-verte. Az öreg tiszt nyugdíját az asszony kontójára kellett átutalnia, akinek pedig még részvényei és nagy élelmiszer raktára is volt. Egy tanu látta, amint a vádlott kényszerítette férjét, hogy négykézláb mászon fel a lépcsőn. Egy ez redes elmondotta, hogy Bauchdrechselné rongyokba öltözött férjét megrugta és azt kiáltotta felé: „te kutya!” Az orvosszakértők kijelentették, hogy a halál végkimerülés folytán állott be, melyet a brutális bánásmód valószínűleg siettetett. A vádlottat egy év és hat hónapi fogságra ítélték.

— **Gyermekköcsik, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban** Hegedűs cégnél.

— **Sportolók el ne feledjétek,** hogy Diana sóborszesszel lehet izmaink ruganyosságát legjobban megóvni.

— **Ékszerlovaj cseléd.** Vértes Béla aradi lakos feljelentést tett a cselédje ellen, aki tőle ezer lei értékű ékszer lopott. A rendőrség megindította a nyomozást.

Bűnszövetkezet a vevőkkel.

(Kétszáz ezer lejes lopás egy nagykereskedésben.)

Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Frank Jenő temesvári bőrnagykereskedő feljelentést tett az itteni állambiztonsági hivatalban, hogy üzletében nagyobb lopásoknak jött nyomára. Feljelentésében ama gyanújának adott kifejezést, hogy a lopásokat valószínűleg alkalmazottai követték el. A sigurantia a legnagyobb titokban megindította a nyomozást, amely rövid idő alatt meglepő eredménnyel végződött. Megállapították, hogy a lopások hosszabb időre nyulnak vissza és ezt Frank Jenő segédei követték el, akik több mint kétszáz ezer lejes károsították meg gazdájukat. A lopásokat rendkívül agyafurt módon követték el. Összebeszéltek a vevőkkel, hogy nagyobb értékű árut csomagolják be mint a mennyit vásárolták és a különbözet értékének csak a háromnegyed részét kell a vevőknek megfizetni, amit a tolvaj segédek egymás között szétosztottak. A lopásokba több cipész-mester is bele van keverve. A tetteseket sikerült letartóztatni.

BUDAPESTI LEVEL.

Eckhardt Tibor.

Gömbös Gyula és Wolf Károly mellett Eckhardt Tibor a látható feje annak a magyarországi csoportnak, amely a szélső jobboldalon van. Érdekes fiatalember Eckhardt Tibor, akít Áradon bizonyára sokan ismernek. Fanatikusa azoknak az eszméknek, amelyeket hirdet. A zürzvaros ellenforradalmi korszak magas pozícióba lépett és felett politikai érzékével, nagy intelligenciájával most is megőrzött bizonyos presztizst, a mikor már nem sajtófőnöke a magyar kormányának.

Eckhardt Tibor 35 éves. Husz éves korában államtudományi doktorátust tett, majd állami szolgálatba lépett. Belügyminiszteri segédfogalmazó, főszolgabíró, majd főispáni titkár lett. 1916-ban egyik erdélyi járás főszolgabírójává választották. Itt érte az összermlás. A románok bevonulása után Áradra ment, ahol gróf Károly Gyula kormányában sajtófőnök lett. Innen Szegedre került hasonló állásba. Később Teleky mellé került, majd mikor Teleky a pesti kormányának lett a külügyminisztere, tovább is a külügyminiszterium sajtóosztályát vezette. Telekyt csakhamar miniszterelnökké nevezték ki, a tehetséges Eckhardt akkor magával vitte a miniszterelnökségre is és osztálytanácsosi rangban sajtófőnököt csinált belőle.

Bethlen már off találta Eckhardtot a sajtóosztály élén és úgy látszik nagyon meg volt vele elégedve, mert teljes két évig nem tudta nélkülözni. Donozsmán aztán egy mandátum megüresedett. Megválasztották Eckhardtot és otthagya a közhivatalt. A Házban különösen a szocialisták haragusznak rá és minden felszólalásánál tomboló lármát tör ki a baloldalon.

— **Hatszázhatvanöt!** Hatszázhatvanöt! — kiáltják minden oldalról feléje. Ez bizonyos hamis ezresek száma. Állítólag sajtófőnök korában elvállalta 665 drb. hamis ezres beváltását. De ez nem bizonyult valósnak. Ő már megszokta ezeket a közbeküldéseket, fel se veszi azokat. Legutóbb még Vázsonyt is megtámadta a nemzetgyűlésen, persze nem nagy sikerrel, mert Vázsonyi replikájával nem tudott megbirkózni. Társaival szemben az az előnye megvan, hogy művelt, tartalmas és nagyvonalú ember.

— **A letartóztatott kommunisták.**

Bucurestiből jelentik: A „Dimineata” jelentése szerint a legutóbbi kommunista letartóztatások azért váltak szükségessé, mert a kommunisták állandó összköttetést tartottak fenn Moszkvával, ahonnan az utóbbi időben nagymérvű pénzbeli támogatást is kaptak. (Rador.)

A modern Kalifornia.

(Milliókat keresnek a zágrábi és budapesti kurzusdifferenciákon.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Az idők aranyásója büszkén lenézi őseit, akik Kaliforniában, Alaszkában s másutt arctuk verejtékével s életük kockáztatásával hajszolták az aranyat. A modern aranyásók életéről nem Brett Harte ír színes idyllekéi, hanem az újságok közgazdasági és nem egyszer törvényszéki rovata s az új aranymező: a tőzsde.

Ma a hanyatló valutájú államokban mindenki a tőzsdéből él. A tőkerekesség nemcsak nem érény többé, hanem ostobaság s a siker és a nagyrabécsülés azé, aki jó tippet tud s akinek van bátorsága házárdirozni.

Ámbár még csak jó értesülés és házárdtempó sem kell a tőzsdén való meggazdagodáshoz. Ime a példa: Az eszéki cukorgyár részvényeit az u. n. Horvát cukrot jegyzik a zágrábi és a budapesti tőzsdén is. Néhány nappal ezelőtt a Horvát cukor Zágrábban 1800 dinár volt, (most felment 2200-ra). Budapesten pedig 370—380.000 magyar korona. Aki tehát még 2000 dináros kurzuson vett 25 Horvát cukros részvényt és felvitte vagy ajánlott levélben küldte Budapestre, az 50.000 dinárjáért kapott 370.000 koronás kurzus mellett is 9.250.000 magyar koronát, ami, ha egy dinárt 125 magyar koronára is értékelünk, 74 ezer dinárnak felel meg. Minthogy az egész ügylet két nap alatt lebonyolítható, 50.000 dinár tőkével két nap alatt a legrosszabb esetben is 24—25.000 dinárt lehet keresni. És nem is kell utlevelet és vizumot szerezni Kaliforniába.

Hasonló volt és részben még ma is hasonló a helyzet a többi értékpapírral is, amelyet a zágrábi és a budapesti tőzsde is jegyez. A Slavoniai faipari részvény egy-két nap előtt még 220 dinár volt a zágrábi tőzsdén — most jeléül annak, hogy a kis arbitrázs üzlettel sokan megpróbálkoznak, felszaladt 320 dinárra — ugyanakkor Budapesten 50.000 magyar koronát, tehát majdnem 500 dinárt adtak egy Szlavoniaért, 5500 dinár befektetés sef tehát sok százan kerestek 5—6000 dinárt naponként. A Horvát Jelzálogbank részvényeit a zágrábi tőzsde 88—92 dináron, a budapesti tőzsde 22.000 koronán, tehát körülbelül 200 dináron jegyzi. A budapesti tőzsdén hivatalosan nem jegyzett értékpapírok közül a zágrábi tőzsde jegyzi a Nasici faipart, amely „kis nasici“ néven kerül Budapestre a magánforgalomba s a 150 dináros papírért 58—60.000 koronát fizetnek, a Güttmann faipari részvényt, amelynek ára Zágrábban 780 dinár, Budapesten körülbelül 150 ezer magyar korona.

Természetesen élelmes emberek hamar rájöttek a pénzszerzésnek e könnyű és kényelmes módjára, s ma már ezekben a papírokban kezd a nagy differencia csökkenni. Vannak és voltak igen sokan, akik a konjunkturát igen jól felhasználják. Egy szabadkai föld- és ház-tulajdonos, aki Budapesten lakik, a napokban rokonai látogatására hazament Jugoszláviába. Hogy az utiköltséget behozza, 250 Horvát cukorrészvényt vett a zágrábi tőzsdén s ezen 350.000 dinárt keresett — utiköltség levonása után.

Közgazdaság, 8.85 a leu Párisban.

(A francia frank újabb esése. — Az angol font Berlinben egymillió márkába kerül.)

A francia frank esése a mai nap pénzügyi eseménye. A tegnapi zürichi zárlatban 33.80-as áron jegyezték, a mai nyitásban 33.50-re esett, a zárlatban pedig 33.40 volt a kurzusa. A márka is jelentékenyen veszített értékéből, a nyitási 0.0024-es jegyzésről a zárlatban 0.0020.50-re esett. A leumár 2.95 volt az árfolyama Zürichben, a dollárt pedig 575-ös áron jegyezték. Az osztrák korona megtartotta tegnapi 0.00081-es kurzusát. A magyar Devizaközpont a leut ma is 44.50—48.50-es értékeléssel jegyezte. A bucarestii tőzsdén a tegnapi emelkedő irányzat nem bizonyult tartósnak és az értékek stabilizálódtak. Az angol font Berlinben ma elérte az egymillió márkás magasságot. A tegnapi berlini tőzsdézárlatban a fontot kilencszáz ezer márkás áron jegyezték. Száz leiert Párisban 8.85 francia frankot fizettek.

Aradi valutaárak. (Július 17.) Francia frank 12, svájci frank 35, dollár 205, dinár 2.15, szokol 6, márka 0.0015, lira 8.50, angol font 905, magyar korona 0.018, osztrák korona 0.0030. **Kifizetések:** Budapest belföldi 74, külföldi 44, Bécs 360, Berlin 960, Prága 5.95, Zürich 34.25, Milano 8.55, London 904, Páris 11.60, Newyork 197, Belgrad 2.20.

Temesvári valutaárak. (Július 17.) Berlin 0.009, Newyork 198, dollár 205, London 903, angol font 900, Páris 11.55, francia frank 12.50, Zürich 34.20, Milano 8.30, Prága 5.92, Belgrad belföldi 2.15, külföldi 2.05, dinár 2, Budapest belföldi 70, külföldi 45, Bécs 358.

Bucarestii tőzsdézárlat. (Július 17.) **Kifizetések:** Páris 11.45, Berlin 0.00925, London 900, Newyork 197.50, Milano 8.24, Zürich 34.25, Bécs 0.0028.50, Prága 5.93, Budapest 0.0220. **Valuták:** Napoleon 730, márka 0.0012, léva 1.70, török lira 1.25, angol font 910, francia frank 12.25, svájci frank 35.50, lira 8.70, drachma 5, dinár 2.20, dollár 204, lengyel márka 0.0020, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0160, szokol 6.

Budapesti értéktőzsde zárlat. Magyar hitel 282000, Osztrák hitel 96500, Salgó 328000, Róma 79000, Déli vasut 59000, Államvasut 287000, Kohó 300000, Atlantika 41000, Ganz-Danubius 7000000, Kőszén 1025000, Papír 27500, Szlavonia 47000, Földhitelbank 195000, Viktória 112000, Keresk, hitel 62000, Keresk. bank 45000, Beocsini 500000, Urikányi 570000, Lip ták 16000, Schlick 73000, Brassói 280000, Zabolai 72000, Baróti 7500, Cukor 400000, Klotild 73000, Temesi szesz 39000, Hungária mü trágya 195000, Olasz bank 25000, Angol-Magyar Bank 39000, Leszámitoló 49500, Csehbank 14500, Nova 111000.

= Gazdasági gépkiallítás Brünben. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A cluji (kolozvári) csehszlovák konzulátus az érdekelt gazdasági tényezők tudomására hozza, hogy 1923. augusztus 5—15. napjain Brünben nagy gazdasági gépkiallítás tartatik, amelyen a csehszlovák köztársaság összes gyárai résztvesznek készítményeikkel.

= Zárókurzus heteként háromszor. Berlinből táviratozzák: Az itteni Devizaközpont elhatározta, hogy előreláthatólag e héttől kezdve heteként csak háromszor: hétfőn, szerdán és pénteken ad ki a zárókurzusokról hivatalos jelentést.

= Újabb drágulás Budapesten. Budapestről táviratozzák: Csaknem minden élelmiszer árában ma nagy drágulás következett be. A borjúhús kilónkénti ára 500, a tej literje 50 koronával drágult.

A demokrata-király.

(Boris bolgár uralkodó újságíró szeretne lenni.)

Londonból jelentik: A Daily Chronicle szófiai munkatársa Martin H. Donohoe beszélgetést folytatott Bulgária királyával Boris cárral, akinek tudvalevőleg nagy szerepe volt az ellenforradalom előkészítésében. Az angol újságíró szerint Boris cár, aki most sokkal jobban érzi magát a bolgár trónon, mint Sztambulijszky idején, a mikor — mint ismeretes — csak másodrendű szerepet vitt, komoly, érdeklődő fiatal ember, akinek az minden ambíciója, hogy hivatását teljesítse. A beszélgetés során — amely az angol újságíró szerint teljesen fesztelenül folyt le — Boris kijelentette, hogy ma egy uralkodó fejedelem helyette nem színe kura. Továbbiakban kijelentette, hogy ha nem volna király, legjobban külföldi lap tudósító szeretne lenni.

— Az embernek — mondotta — legalább ebben a mesterségben alkalma van egyéniségét kiélni, míg az uralkodó a kötelesség nagyon is keskeny ösvényén járhat.

Az angol újságíró szerint Boris Szófiában zárkózott életet folytat és rendszerint inkognitóban utazik ki a parasztok közé, akiket nagyon szeret. Néha munkásruhában öltözik és mint mozdonyvezető szerepel. Több ízben vezette már a Szófia—Svillengrad-i személyvonatot. Általában furcsa passziói vannak, amelyeket a legkülönbözőbb módon elégit ki. Igazi demokratikus uralkodó — írja a Daily Chronicle munkatársa — akit Bulgáriában nagyon megbecsülnek.

Athidalhatatlan ellentét.

Nemzetközi munkás-kongresszus.

Párisból táviratozzák: Politikai körökben bizonyosak arról, hogy a francia nagykövet már nem fog tárgyalni Curzon angol külügyminiszterrel, mert kormánykörökben kétségtelennek tartják, hogy a Németországnak adandó válasz ügyében az angol és a francia álláspontok közötti ellentét átlidalhatatlan.

Bécsből táviratozzák: A gyári munkásszövetségek második nemzetközi kongresszusa ma nyit meg. A kongresszuson Belgium, Hollandia, Németország, Ausztria, Csehország, a skandináv államok, az amsterdami nemzetközi szakszervezeti szövetség és a genfi nemzetközi munkaügyi hivatal képviselői jelentek meg. Az első határozat a Ruhr-vidéki eseményekkel foglalkozott és azokat a kongresszus elítélendőnek mondtotta ki.

Sport.

— A göteborgi football-torna. Göteborgból táviratozzák: A kis-olimpiász football-tornájának döntőjében Göteborg csapata Kopenhága csapatával 0:0 arányban döntetlenül mérkőzött. A football-torna végleges eredménye a következő: első Göteborg két győzelem, egy döntetlen mérkőzés, összesen öt pont, második Hága két győzelem, egy vereség, 4 pont, Harmadik Kopenhága 1 győzelem, 1 vereség, 1 döntetlen mérkőzés, három pont. A negyedik London csapata három vereséggel, pont nélkül.

Mozi.

Dumas Sándor világhírű regényének nagyhatású befejező jelenetének ragyogó színszerűsége jelenik meg szerdán és csütörtökön — csupán e két napon — az Apolló vásznan. A bethunei kolostor a címe ennek a monumentálisan pompás képnek, amely a romantikus lovagkor legmegkapóbb jeleneteit örökíti meg, D'Artagnannak, Gascogne nemese és bátor fiának legszebb hőselekedeteit, amellyel királyné becsületét minden poklokban és ármányon keresztül megvédelmezte. D'Artagnan és három testőrtársa, Athos, Sorthos és Artanus nagy küldetésük befejezésekor megbüntetik Buckingham herceg gyilkosát, Wintermyladyt; törvényt ülnek felette s a bethunei kolostorban fejet veszik. És sok drága cselekedet méltó jutalma: a királyné testőreiből a király hadnagya lesz. A nagyszerűen megcsinált kép szerdai bemutatóján kívül csak csütörtökön látható az Apollóban.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel

Conzurat:

IOAN NICHIN.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem, illetve édes apám temetésén megjelentek és ezáltal fájdalomukat onyhították, továbbá akik részvétüket fejezték ki fogadják ezton őszinte köszönetünket. 3991

Halmagiu, 1923. július hó 16.

Özv. Friedmann Sámuelné és Friedmann József.

Mindent ami érdekl, megtalál az

„Aradi Közlöny“-ben.

Saját érdeke, hogy megvegye.

Apró hirdetések

Alkalmazás.

FIATAL fűszer és vas szakmában jár-tas segéd, románul is tudó azonnal al-kalmazást nyer. Ajánlatokat Ney Adolf Sebis. 3905

ROMÁNUL tudó gyakorlott ügyvédi ír-nokot keres dr. Sebestyén József bo-rosineui ügyvéd. 3970

KERESÉK egy nős molnárt azonnali be-lépésre a Neudorf malomba. Bisztriczky Károly malomtulajdonos, Lipova. 3983

SUCHE Intelligentes, deutsches Fräu-lein, mit Jahreszeugnisse, zu 10 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administra-tion. 700

KISZOLGÁLÓ LEÁNY azonnal felvéte-tik Klein Miksa. Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 8. 3986

KERESÉK azonnali belépésre idősebb, főzni tudó mindenest egyszerű háztar-táshoz. Mosni nem kell. Románul tudó nyugdíjas özvegy előnyben. Érdeklődni csütörtökön Str. Teodor Serb (volt Tö-rök Gábor-utca) 2-4. sz. 3985

KÉT KISGYERMEK mellé vidékre ke-resek megbízható nő. Cim Puv Aladár Str. Petru Rareş 10. Mosotzy-telep. 13292

JE CHERCHE. gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration. 700

ÜGYES szobaleány, esetleg takarltónő azonnal felvétetik Strada Muresianu 8. (Nádor-utca.) 3993

IRÓDISTANÓ kellő gyakorlattal azon-nali belépésre kerestetik. Cim Wallin-ger hirdetőjében. 13293

JÓ CSALÁDBÓL való fiu tanulónak fel-vétetik. Losonczy Lajos órász és éksze-résznél Arad. 13982

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt ke-resek. végzett képezdészek előnyben ré-szesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 700

MINDENES (ki főzni is tud) augusztus 1-ére alkalmazást nyerne. Stefanut, v. lakáshiv. főnök, Acsev. palota, földszint Aradi Közlöny nyomdája felett. Jelent-kezés délelőtt. 3990

KÉT TISZTESSÉGES szobaleány azon-nali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhi-vatalban. 3996

GYÓGYSZERÉSZGYAKORNOKNAK fia-tal ember gimnáziumi érettségivel fel-vétetik. Cim a kiadóhivatalban. 3992

AKVIRÁLÁSI ÉS INCASSÓI munkára agilis férfi — lehet középkorú nyugdíjas vasutas is — óvadékkal és lehetőleg román nyelvismerettel, azonnal felvéte-tik. Ajánlatok „Külmunkaerő” jelígre a kiadóba kéretnek. 5431

Vétel és eladás.

FUTÓKOCSI, batár, teljesen jókarban, kocsilóval együtt, olcsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 13293

ALIG használt 2 személyes üveges ba-tár eladó. Bővebbet a kiadóban. 13981

TEHERAUTÓ 5 tonnás, Adler-gyártmá-nyu, vadonatúj eladó. Cim Kelet hírlap-koda. 13981

ELADÓ jutányos áron egy 4 es számú pénzszekrény. Érdeklődni Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) I. II. emelet 29. ajtó, a délelőtti órákban. 3987

JAPÁN és antik dísz tárgyak, goblein képek, szobrok, tükör, márványlapos mozdó, szekrények, butorok, kelengye darabok, ágy és asztalnemű, íróasztal, futó szőnyeg csipke kelme, selyem pap-lanok, stb. eladók Str. Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

VILÁGOS HÁLÓSZOBA-BERENDEZÉS jutányos áron eladó. Uranus, főpostával szemben. 13913

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmaga-sabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

NYERSBORKÖVET veszek min-den mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

VESEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Ker-pel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kö-tetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

ÖRES olajos hordókat megvételre ke-reünk. Meer festéküzlet. Pannonia-szálló. 3972

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-TETTEL sürgősen keresünk antik buto-rokat, perzsa szőnyeget, festménye-ket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kintazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

VILLANYMOTOR 8 HP. eladó Pollák Sándor gőztéglagyárában Aradon. 3989

SZILVA cefrés kádak tölgyfából, jó ál-lapotban eladók. Bővebbet Reusz Mór és Fia cégnél, Aradon. 13981

25 szilvaskád eladó, esetleg bérbeadó. Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 3548

Uzletek.

SAROK FÜSZERÜZLET, trafik és Ital-méréssel, lakással átadó. Cim a kiadóhi-vatalban. 3937

NAGY, száraz pince helyiség műhely-nek, vagy raktárnak alkalmas, kiadó. Értekezni Str. Consistorului (Batthyány-utca) 37. 3984

BULEV. REGINA MARIA (Boros Béni-téren) forgalmas üzlethelyiség berende-zéssel, olcsón eladó. Uranus-iroda, fő-postával szemben. 13913

STR. BADEA CĂRTAN (Angyal-utca) 25a) szám alatti házamban levő fűszer-üzlet teljes berendezéssel eladó. Érte-kezhetni déli 12 óráig Reisz János mé-szárosnál, Bulev. Regele Ferdinand I. 63-65. 3994

Ingatlan.

GYÁRHELYISÉG 450 négyzetöl terüle-ten 500 négyzetméteres épülettel eladó. Cim Kelet hírlapiroda. 13981

ARADMEGYÉBEN Luguzău község ha-tárában 60 katasztrális szántóföld ta-nyával és melléképülettel együtt eladó. Megvehető 10 holdas parcellákban is. Cim a kiadóban. 3988

MICALACA-NOU (Ujmiklakán) Főúton elfoglalható három szobás magánház kerttel, olcsón eladó. Cim Wallinger hir-detőjében. 13293

KIADOM két szoba, konyha és összes mellékhelyiségekből álló magánházamat, vízvezeték, villanyvilágítással, nagy gyű-mölcsös kerttel, azonnal. Cim Wallinger hirdetőjében. 13293

Lakás.

KÉT SZOBÁS LAKÁST mellékhelyisé-gekkel kaphat — ha átalakítást vállalja. Közvetítő Kerpel könyvüzlete. 39951

Különbőle.

ÖTVEN-HATVANEZER LEIÉL társat keresek gyorsan lebonyolítható szezon-üzlethez. Cim Strada Episcopul Radu (Magyar-utca) 12-25. 3997

Használt ólom

megvételre kerestetik.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő börtök (mitesser) pattanások, arcvörösség, májoltok és arcbőr min-den tisztáltsága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapest Bertalan-utca 28. Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óva-kodjunk a hamisításoktól és hason-nemű utánzatoktól. 13891

„GLOBUS”

Általános Kereskedelmi Ügynökség ARAD, Piata Catedralei (Tökölyi-tér) 1-14. szám.

Keres: Magán- és bérháza-kat, üzlethelyisége-ket, lakásokat, valamint 50-80.000 lei kölcsönt garancia mellett.

Elvállal: Mindennemű hirde-téseket és foreltá-sokat és képviselőket.

Kínál: Eladásra, megvétel-re főtér közelében üzlethelyiségeket, a hegyalján 9 hol-das szőlőt szép koltával. 14071

Méhészet

teljes felszereléssel és ideai természettel eladó. Cim ECCA hirdető, 13956 Str. Eminescu 40/a.

Gyermekpenzió-

Menyházafürdőn.

Villában, park közepén. Első-rangu ellátás, fürdő, kirán-dulások, tanári felü-: : : gyelet. : : : 13661

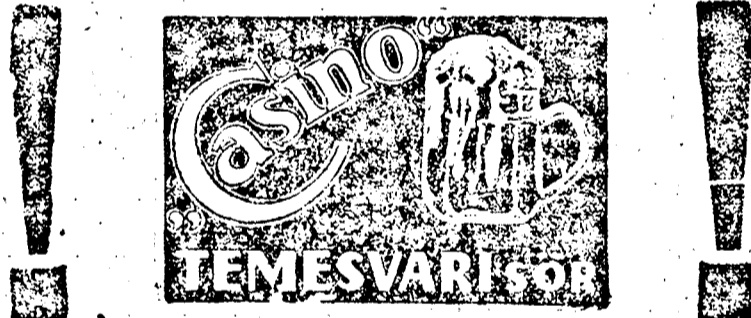
Bővebbet a **Zsidó Lyceum** igazgatóságánál, Timişoara Lloyd palota I. em.

Négy polgárit

végzett irodai gyakornokot, géplakatos és vasasztergá-lyos tanoncokat fölvesz: Aradi Vasipari R. T. vas-öntöde és gépgyár, Str. Cogalniceanu 45. 13293

Kapható minden jobb vendéglőben és fűszerüzletben.

Légoicsóbb, mert legjobba

á la Pilsen

Főraktár Aradon kizárólag: 8217

Reusz Sándor cégnél,

Legmodernbb hűtőtelep, sörfejtőberendezés és jéggyár.

Léderer Márton

Chamottetégla, Cserépgyár és Mészégető r. t.

Képviselő: Dávid József Arad, Str. Ciorogariu 15. (Vécsey-u. 7.)

Gyár: Élesd, (Bihar-megye).

Központi iroda: Oradea-mare (Nagy-várad) Str. Berthelot No. 6.

Ajánlja a következő gyártmányait:

1. Kitűnő minőségű **CHAMOTTE ANYA-GOK** normális és mindenféle megrendelés szerinti méretben és kivitelben.
2. **Saválló téglák és lemezek** cellulozo és más vegyipari gyárak részére.
3. **Ia. VERESRÉHEGETT FEDÉL-OSERÉP** kettőshornyu, préselt, francia forma, szalag és hódfarku kivitelben.
4. **OSERÉP-KÁLYHÁK** a legjobb minőségű chamotte anyagból.
5. **Ia. minőségű élesdi darabos fe-hér mész.**

Rádió Hirdetési Iroda 8540

3964